РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

29 октомври 2009 година *

По дело C-246/08

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 226 ЕО на 3 юни 2008 г.,

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н P. Aalto и г-н D. Triantafyllou, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Република Финландия, за която се явява г-жа A. Guimaraes-Purokoski, в качеството на представител,

ответник,

* Език на производството: фински.

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н J. N. Cunha Rodrigues, председател на втори състав, изпълняващ длъжността председател на трети състав, г-жа P. Lindh, г-н A. Rosas, г-н U. Lõhmus и г-н A. Ó Caoimh (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н D. Ruiz-Jarabo Colomer,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 7 юли 2009 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С исковата си молба Комисията на Европейските общности иска от Съда да установи, че като не начислява данък върху добавената стойност (наричан по-нататък „ДДС“), в съответствие с финландската правна уредба относно правната помощ, върху правните консултации, предоставяни срещу частично възнаграждение от държавните служби за правна помощ, тоест от наетите в тях обществени правни съветници, въпреки че равностойните услуги се облагат с ДДС, когато се предоставят от частни правни съветници, Република Финландия не е изпълнила задълженията си по член 2, точка 1, както и по член 4, параграфи 1 и 2 и член 5 от

Шеста директива на Съвета от 17 май 1977 година относно хармонизиране на законодателствата на държавите членки относно данъците върху оборота — обща система на данъка върху добавената стойност: единна данъчна основа (ОВ L 145, стр. 1, наричана по-нататък „Шеста директива“).

Правна уредба

Общностна правна уредба

2 Член 2 от Шеста директива гласи следното:

„С [ДДС] се облагат:

1. доставката на стоки или услуги, извършена възмездно на територията на страната от данъчнозадължено лице, действащо в това си качество;

2. вносът на стоки.“ [неофициален превод]

3 Съгласно член 4 от Шеста директива:

„1. „Данъчнозадължено лице“ означава всяко лице, което извършва независима икономическа дейност, посочена в параграф 2, където и да е, независимо от целите и резултатите от тази дейност.

2. Икономическата дейност по параграф 1 включва всички дейности на производители, търговци и лица, предоставящи услуги, включително дейност в областта на минното дело и селското стопанство, и упражняването на свободни професии. Използването на материално или нематериално имущество с цел получаването на редовен приход от него също се счита за икономическа дейност.

[…]

5. Държавите, регионалните и местни органи, както и другите публичноправни субекти не са данъчнозадължени лица по отношение на дейностите или сделките, които извършват в качеството си на органи на публичната власт, дори когато събират мита, такси, вноски или плащания във връзка с такива дейности или сделки.

Въпреки това, когато извършват такива дейности или сделки, те се считат за данъчнозадължени лица по отношение на дейностите или сделките, при които третирането им като данъчно незадължени лица би довело до значително нарушаване на конкуренцията.

[…]“ [неофициален превод]

4 Член 6, параграф 1 от тази директива предвижда:

„„Доставка на услуги“ означава всяка сделка, която не е доставка на стоки по смисъла на член 5.

Такива сделки включват inter alia:

— прехвърлянето на права върху нематериално имущество, независимо дали при това се оформя документ за собственост,

— поемане на задължения за въздържане от действие или за търпене на действие или положение,

— извършването на услуги съгласно акт от или от името на орган на държавната власт или на основание на закон.“ [неофициален превод]

Национална правна уредба

Правна уредба относно правната помощ

5 Режимът на правната помощ във Финландия се основава на четири текста, приети през 2002 г., а именно Закон за правната помощ (oikeusapulaki (257/2002) от 5 април 2002 г., Закон за държавните служби за правна помощ (laki valtion oikeusaputoimistoista (258/2002) от 5 април 2002 г., Министерски декрет относно правната помощ (valtioneuvoston asetus oikeusavusta (388/2002) от 23 май 2002 г. и Министерски декрет относно критериите за възнаграждение за правната помощ (valtioneuvoston asetus oikeusavun palkkioperusteista (389/2002) от 23 май 2002 г.

6 Член 1 от Закона за правната помощ предвижда, че правна помощ, финансирана с публични ресурси, се предоставя на всяко лице, което има нужда от помощ по правен спор, но поради икономическото си състояние няма възможност да финансира само разглеждането на неговото дело. Правната помощ може да бъде предоставена както в рамките на съдебно, така и на извънсъдебно производство.

7 Съгласно член 8 от този закон, правната помощ по принцип се предоставя от правни съветници, наети от държавните служби за правна помощ (наричани по-нататък „държавните служби“). В посочените служби, които през 2008 г. са 60 на брой, са наети около 220 такива съветници, който са служители, заплатени от държавата. Разходите, свързани с дейността на държавните служби, се финансират с публични ресурси. Хонорарите, плащани от получателите на правна помощ обаче, се осчетоводяват като приходи в бюджета на всяка служба и покритите по този начин разходи за дейността не се финансират с публични средства.

8 Същият този член 8 от Закона за правната помощ обаче предвижда, че в рамките на съдебен процес може да бъде назначен и частен съветник, а именно адвокат или друг юрист на частна практика, който е изразил съгласието си за това. Когато получателят на правна помощ сам посочи за свой представител лице, което притежава необходимите професионални качества, това лице трябва да бъде назначено, освен ако са налице особени съображения против това.

9 Член 17 от Закона за правната помощ урежда хонорарите на частните съветници. Тази разпоредба им гарантира разумен хонорар, както и възстановяване на разходите за сметка на държавата, след приспадане на вноската, която се дължи от получателя на помощта. Освен посочената вноска частният съветник не може да получава никакво възнаграждение или обезщетение от получателя на правната помощ.

10 Министерският декрет относно правната помощ урежда по-подробно предоставянето на правната помощ.

11 Член 1 от този декрет предвижда, че правната помощ се отпуска въз основа на наличните средства, както и на имуществото на заявителя, и че на това основание правната помощ може да се предостави на последния безвъзмездно или, което е едно от измененията, направени през 2002 г. спрямо действащата преди това правна уредба, срещу заплащане на вноска, която остава за негова сметка. В това отношение в посочения декрет се прави разграничение между основна вноска („perusomavastuu“) и допълнителна вноска („lisäomavastuu“).

12 Съгласно член 5 от Министерския декрет относно правната помощ основната вноска съответства на процент от хонорарите и от текущите разходи на

консултиращия съветник, заедно с ДДС, ако последният е включен при изчисляването на разходите. Този процент е определен в зависимост от наличните месечни доходи на получателя на помощта, както следва:

„За неомъжени/неженени лица:

до 650 EUR: 0 %

до 850 EUR: 20 %

до 1 000 EUR: 30 %

до 1 200 EUR: 40 %

до 1 300 EUR: 55 %

до 1 400 EUR: 75 %

За лица, които живеят съвместно с друго лице:

до 550 EUR: 0 %

до 650 EUR: 20 %

до 800 EUR: 30 %

до 1 000 EUR: 40 %

до 1 100 EUR: 55 %

до 1 200 EUR: 75 %“.

13 Член 6 от Министерския декрет относно правната помощ уточнява, че при всички случаи помощ не се отпуска, когато наличните средства надвишават 1 400 EUR за неомъжено/неженено лице и 1 200 EUR за лице, които живее съвместно с друго лице.

14 Съгласно член 7 от същия Министерски декрет допълнителна вноска се изисква, когато получателят на помощта разполага с депозити или други сходни имуществени активи, които лесно могат да бъдат осребрени, на стойност, по-голяма от 5 000 EUR. Тази вноска се равнява на половината от тези депозити или сходни имуществени активи на стойност, по-голяма от посочената сума.

15 Министерски декрет относно критериите за възнаграждение за правната помощ определя приложимите критерии за заплащане на хонорарите. В това отношение членове 2—7 от този декрет съдържат подробни разпоредби относно изчисляването на обичайните хонорари, докато членове 8 и 9 уреждат случаите, когато хонорарите в размер, който е по-голям или, напротив, по-малък от този на обичайните хонорари. Според член 11 от посочения декрет същите критерии се прилагат, когато държавна служба предоставя услуги за правна помощ в рамките на съдебно производство.

Правната уредба относно ДДС

16 Съгласно член 1 от Закона за данъка върху добавената стойност, (arvonlisäverolaki (1501/1993) от 30 декември 1993 г. правната помощ, предоставяна от частен съветник в рамките на съдебно производство, се облага с ДДС като доставка на правна услуга. За сметка на това правната помощ, предоставяна от държавните служби безвъзмездно или срещу заплащане на частична вноска, не се облага с този данък.

Досъдебна процедура

17 На 13 октомври 2004 г. Комисията изпраща на финландските власти писмо относно различното третиране, с оглед режима на ДДС, на услуги за правна

помощ от един и същ характер в зависимост от това дали се предоставят от частни съветници или от държавни служби. Според събраната от Комисията информация този режим води до значително нарушаване на конкуренцията в ущърб на частните съветници.

18 В писмо от 17 декември 2004 г. финландските власти описват приложимия към услугите за правна помощ режим на ДДС и обясняват, че той нарушавал конкуренцията само в незначителна степен, тъй като различни от ДДС фактори, като професионалният опит или работната натовареност на държавните служби, оказват решаващо влияние върху избора, който получателят на правна помощ прави между държавни служби и частни съветници.

19 Тъй като счита, че тези обяснения са недостатъчни, на 19 декември 2005 г. Комисията изпраща официално уведомително писмо на Република Финландия в приложение на член 226 ЕО, в което посочва, че доколкото самият получател на правната помощ я заплаща частично и тази правна помощ може да се предоставя и от частни съветници, по-специално в рамките на съдебно производство, предлаганите от държавните служби услуги трябва да се облагат с ДДС. Всъщност според Комисията в този случай държавните служби не действат като органи на държавна власт по смисъла на член 4, параграф 5, първа алинея от Шеста директива и липсата на данъчно облагане на разглежданите услуги води до значително нарушаване на конкуренцията по смисъла на втората алинея на същата разпоредба.

20 В отговора си от 16 февруари 2006 г. Република Финландия повтаря доводите си, като подчертава изкуствения характер на приетата от Комисията теза, според която държавните служби действат като органи на държавна власт, когато извършват действия извън съдебните производства, но не и когато действат в рамките на такива производства, както и когато правната помощ се предоставя безвъзмездно, но не и когато е предоставена срещу заплащане на частична вноска от получателя на помощта.

21 Тъй като не е удовлетворена от този отговор, на 15 декември 2006 г. Комисията изпраща мотивирано становище на Република Финландия, в което, от една страна, заключава, че последната е нарушила член 2, точка 1, член 4, параграфи 1 и 2, както и член 5 от Шеста директива по отношение на определени услуги, доставяни от държавните служби срещу частично възнаграждение, и от друга страна, отправя покана към посочената държава членка да се съобрази с това становище в срок от два месеца, считано от съобщаването му.

22 С писмо от 15 февруари 2007 г. Република Финландия отговаря на посоченото мотивирано становище, като поддържа позицията си, изразена в отговор на официалното уведомително писмо.

23 При тези условия Комисията решава да предяви настоящия иск.

По иска

Доводи на страните

24 С настоящия иск Комисията уточнява, че единственото ѝ твърдение за нарушение срещу Република Финландия е, че не облага с ДДС услугите за правна помощ, когато се предоставят от държавни служби в рамките на съдебно производство срещу заплащане на частична вноска от получателя на тази помощ. Настоящият иск, следователно, не цели да постави под въпрос липсата на облагане на същите услуги, когато те се предоставят безвъзмездно от държавните служби, макар от своя страна услугите, предоставяни от частни съветници, да се облагат с ДДС във всички случаи, като държавата плаща фактурираните от съветника хонорари и ДДС. Всъщност в последния случай подобно необлагане на държавните служби произтичало от обстоятелството, че услугите се предоставят без насрещна престация в тежест на получателя на правната помощ, като единственото възнаграждение, което получават наетите от тези служби юристи, е нормалната им заплата. Ето защо подобни услуги не можели да се считат за предоставени възмездно по смисъла на член 2, точка 1 от Шеста директива.

25 За сметка на това според Комисията, когато държавни служби предоставят услуги за правна помощ в рамките на съдебно производство срещу заплащане на частична вноска от получателя на тази помощ, те упражняват икономическа дейност по смисъла на Шеста директива. Тази икономическа дейност пораждала възмездна доставка на услуги по смисъла на член 2, точка 1 от посочената директива, тъй като съществува пряка връзка между предлаганата от държавната служба услуга и насрещната престация на получателя на помощта.

26 При тези условия Комисията счита, че е необходимо да се разгледа приложимостта на предвидените в член 4, параграф 5 от тази директива дерогации.

27 В тази връзка Комисията твърди, че по отношение на разглежданите услуги държавните служби не действат като орган на държавна власт по смисъла на първата алинея от посочената разпоредба, тъй като тези услуги не са извършени в рамките на специален за тях правен режим (вж. по-специално Решение от 14 декември 2000 г. по дело Fazenda Pública, C-446/98, Recueil, стр. I-11435, точка 17 и цитираната съдебна практика). Всъщност държавните служби не предоставяли такива услуги по силата на специфични разпоредби, които не се прилагат за частните съветници, а ставало въпрос за същата правна уредба, която регламентира последните. В това отношение положението било различно, когато държавните служби предоставят услуги за правна помощ извън съдебно производство. Всъщност, тъй като частните съветници нямали право да извършват такава дейност, държавните служби не я упражнявали при същите правни условия, като тези, които се прилагат за посочените съветници.

28 Във всички случаи Комисията счита, че необлагането на държавните служби за услуги за правна помощ, предоставени срещу заплащане на частична вноска, води до значително нарушаване на конкуренцията по смисъла на член 4, параграф 5, втора алинея от Шеста директива. Всъщност с оглед на ниския размер на максималните доходи и на имуществото, в зависимост от които се предоставя правната помощ, разлика от 22 % в дължимата насрещна престация, която

разлика съответства на размера на приложимата във Финландия ставка на ДДС, нарушавала значително конкуренцията, още повече че крайните потребители нямат право да приспаднат този данък. Това нарушаване на конкуренцията трябвало да се счита за „повече от незначително“ по смисъла на съдебната практика (вж. Решение от 16 септември 2008 г. по дело Isle of Wight Council и др., C-288/07, Сборник, стр. I-7203, точка 79), тъй като повече от 4000 души всяка година прибягват до услуги за правна помощ срещу частична вноска.

29 Финландското правителство поддържа, че предоставяните от държавните служби услуги за правна помощ образуват неразделно цяло, което не може да се счита за икономическа дейност по смисъла на член 2, точка 1 от Шеста директива. Всъщност тези услуги не били извършвани по такъв начин, че да се покрият разходите по тях, а били финансирани основно с публични ресурси. Ето защо упражняването на тези дейности не било съпроводено от характерния за обичайната търговска дейност икономически риск. Освен това вноските не покривали дори частично разходите, свързани с тези услуги. Невъзможно било да се отграничи като специфична икономическа дейност изолирана част от дейността на посочените служби. Такова разграничение не било обосновано нито от минималната вноска, която трябва да плащат някои получатели на правна помощ в зависимост от финансовото им състояние, нито от съдържанието на тези услуги.

30 Що се отнася до прилагането на член 4, параграф 5, първа алинея от Шеста директива, финландското правителство подчертава, че правната помощ може да бъде предоставена само въз основа на специалния правен режим, който се отнася до нея. Всъщност държавните служби изпълнявали възложената им от закона специфична задача и по силата на последния били длъжни да предоставят тази помощ. Несъмнено и възможността частният съветник да предостави такава правна помощ, се основавала на същия закон. В такъв случай обаче тази помощ се предоставяла вследствие на решение на държавна служба и частният съветник трябвало да даде своето съгласие. По този начин органът на държавна власт оправомощавал независимо трето лице да изпълни дейност, която спада към правомощията на органите на държавна власт.

31 Във всички случаи финландското правителство счита, че необлагането с ДДС на разглежданите услуги не води до значително нарушаване на конкуренцията по смисъла на член 4, параграф 5, втора алинея от Шеста директива. Всъщност освен обстоятелството, че не е сигурно доколко може да става въпрос за нарушаване на конкуренцията, тъй като за ползването на правна помощ е необходимо решение в това отношение и възнагражденията са уредени от законодателството, статистическите данни показвали, че клиентите, които плащат частична вноска за услугите за правна помощ, представляват явно малцинство от клиентите на правна помощ от частните съветници. Освен това що се отнася до делата, по които има частично заплащане, съотношението между тези, с които се е занимавал частен съветник, и тези, по които е работил нает от държавните служби съветник в рамките на съдебно производство, било постоянно през периода 2004—2006 г. На последно място, върху избора на съветник влияние оказвали фактори, различни от ДДС, по-специално предишните отношения с клиента и областта, в която специализира съветникът. На последно място върху избора на съветник влияели елементи, различни от ДДС, и по-специално отношенията с предишната клиентела и опита на последния.

Съображения на Съда

32 В самото начало следва да се уточни, че с настоящия иск Комисията не оспорва необлагането с ДДС на услугите за правна помощ, предоставяни от държавни служби, от една страна, когато те се предоставят безвъзмездно в рамките на съдебно производство, и от друга страна, когато се предоставят извън такова производство, независимо дали са безвъзмездни или не.

33 Настоящият иск на Комисията всъщност се отнася само до необлагането с ДДС на услуги за правна помощ, предоставяни от държавни служби в рамките на съдебно производство срещу заплащане на частична вноска от получателя на помощта, доколкото месечните доходи на последния надхвърлят фиксирания праг за безвъзмездна правна помощ, но са по-ниски от тавана, който изключва ползването на всякаква правна помощ. Следователно изглежда, че в основата на иска на Комисията е разширяването на обхвата на действащия режим на правната помощ във Финландия — срещу частично възнаграждение от получателите на помощта — до лицата, разполагащи с доходи, които макар и скромни са все пак по-високи от тези на лицата, които се ползват от безплатната правна помощ. Ето

защо изложените по-долу съображения се отнасят само до тази част от дейностите на държавните служби по предоставяне на правна помощ.

34 Следва да се напомни, че макар Шеста директива да очертава много широко приложно поле на ДДС, този данък се отнася единствено до дейностите с икономически характер (вж. по-специално Решение от 11 юли 1996 г. по дело Régie dauphinoise, C-306/94, Recueil, стр. I-3695, точка 15, Решение от 26 юни 2003 г. по дело MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring, C-305/01, Recueil, стр. I-6729, точка 39 и Решение от 26 юни 2007 г. по дело Hutchison 3G и др., C-369/04, Сборник, стр. I-5247, точка 28).

35 Всъщност съгласно член 2 от Шеста директива, който се отнася до облагаемите сделки, с ДДС се облагат наред с вноса на стоки и доставката на стоки или услуги, извършена възмездно на територията на страната. Освен това съгласно член 4, параграф 1 от посочената директива за данъчнозадължено лице се смята всяко лице, което извършва независима икономическа дейност, независимо от целите и резултатите от тази дейност (вж. по-специално Решение от 26 март 1987 г. по дело Комисия/Нидерландия, 235/85, Recueil, стр. 1471, точка 6, Решение от 12 септември 2000 г. по дело Комисия/Гърция, C-260/98, Recueil, стр. I-6537, точка 24, както и Решение по дело Isle of Wight Council и др., посочено по-горе, точки 26 и 27).

36 Понятието „икономическа дейност“ е определено в член 4, параграф 2 от Шеста директива и включва всички дейности на производители, търговци и лица, предоставящи услуги, и по-специално сделките, включващи използването на материално или нематериално имущество с цел получаването на редовен приход от него (вж. по-специално Решение от 26 май 2005 г. по дело Kretztechnik, C-465/03, Recueil, стр. I-4357, точка 18, както и Решение по дело Hutchison 3G и др., посочено по-горе, точка 27).

37 При анализ на тези понятия ясно се разкрива обхватът на приложното поле на понятието „икономическа дейност“, както и обективният му характер, в смисъл че дейността се разглежда сама за себе си, независимо от нейните цели или

резултати (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, точка 26, както и Решение от 21 февруари 2006 г. по дело University of Huddersfield, C-223/03, Recueil, стр. I-1751, точка 47 и цитираната съдебна практика). Така дадена дейност се квалифицира по принцип като икономическа, когато се осъществява редовно и срещу получавано от доставчика възнаграждение (Решение по дело Комисия/Нидерландия, посочено по-горе, точки 9 и 15, както и Решение от 13 декември 2007 г. по дело Götz, C-408/06, Сборник, стр. I-11295, точка 18).

38 За сметка на това от съдебната практика произтича, че събирането на такса само по себе си не може да придаде икономически характер на дадена дейност (вж. посочените по-горе Решение по дело Hutchison 3G и др., точка 39 и цитираната съдебна практика, както и Решение по дело Götz, точка 21).

39 Ето защо за да се прецени основателността на предявения от Комисията иск, следва да се провери най-напред дали услугите за правна помощ, предоставяни от държавни служби в рамките на съдебни производства срещу частично възнаграждение, представляват икономическа дейност по смисъла на член 2, точка 1 и член 4, параграфи 1 и 2 от Шеста директива.

40 В самото начало следва да се отбележи, че с оглед на обективния характер на понятието за икономическа дейност, обстоятелството, че дейността на държавните служби се състои в упражняване на възложени и регламентирани със закон функции за постигане на цел от общ интерес и извън всякакви корпоративни или търговски цели, в случая е ирелевантно. Всъщност в член 6 от Шеста директива изрично е предвидено облагането с ДДС на определени дейности, извършени на основание на закон (вж. в този смисъл посочените по-горе Решение по дело Комисия/Нидерландия, точка 10, и Комисия/Гърция, точка 28).

41 Освен това е безспорно, че държавните служби предоставят разглежданите услугите за правна помощ на постоянна основа.

42 При тези условия следва да се провери дали посочените услуги могат да се приемат за предоставяни от тези държавни служби срещу заплащане на възнаграждение.

43 В това отношение трябва да се отбележи, че както следва от практиката на Съда, в рамките на системата на ДДС облагаемите сделки предполагат наличието на транзакция между страните, включваща уговорена цена или равностойна престация. Така, когато дейността на доставчика се състои единствено в предоставянето на услуги без пряка насрещна престация, няма данъчна основа и следователно тези услуги не се облагат с ДДС (вж. Решение от 1 април 1982 г. по дело Hong-Kong Trade Development Council, 89/81, Recueil, стр. 1277, точки 9 и 10, както и Решение от 3 март 1994 г. по дело Tolsma, C-16/93, Recueil, стр. I-743, точка 12).

44 От това според съдебната практика следва, че по смисъла на член 2, точка 1 от Шеста директива предоставянето на услуги е извършено „възмездно“ само ако между доставчика и получателя съществува правоотношение, в рамките на което се правят взаимни престации, като полученото от доставчика възнаграждение представлява действителната равностойност на услугата, предоставена на получателя (вж. по-специално Решение по дело Tolsma, посочено по-горе, точка 14, Решение от 5 юни 1997 г. по дело SDC, C-2/95, Recueil, стр. I-3017, точка 45 и Решение по дело MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring, посочено по-горе, точка 47).

45 Следователно съгласно практиката на Съда наличието на възмездно предоставяне на услуги по смисъла на посочения член 2, точка 1 от Шеста директива предполага пряка връзка между предоставената услуга и получената равностойност (вж. по-специално Решение от 8 март 1988 г. по дело Apple and Pear Development Council, 102/86, Recueil, стр. 1443, точки 11 и 12, Решение от 16 октомври 1997 г. по дело Fillibeck, C-258/95, Recueil, стр. I-5577, точка 12, както и Решение по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, точка 29).

46 В случая следва да се отбележи, че услугите за правна помощ, за които се отнася настоящият иск, не се предоставят безвъзмездно от държавните служби

и следователно при липса на каквато и да е насрещна престация, тъй като получателите на тези услуги са длъжни да заплатят възнаграждение на държавните служби.

47 Безспорно е обаче, че това възнаграждение е само частично, в смисъл че не покрива изцяло размера на хонорарите, определени от националната правна уредба в зависимост от вида на спора, като възнаграждение за услугите за правна помощ, предоставяни от държавните служби и от частните съветници. Всъщност както следва от точки 12—14 от настоящото решение, възнаграждението, съставено от основната вноска, представлява процент, вариращ от 20 % до 75 % от посочения размер. Вярно е, че към това възнаграждение може да се добави допълнителна вноска в зависимост от имуществото на получателя на помощта. Комисията обаче не поддържа, а и както посочва генералният адвокат в точка 48 от своето заключение, няма вероятност, с оглед на установения от националното законодателство таван на доходите за предоставянето на правна помощ, тази допълнителна вноска да доведе до плащане от страна на получателя на възнаграждение за помощта, което да е равностойно на всички определени от тази правна уредба хонорари за предоставянето на услуги за правна помощ.

48 Макар обаче размерът на това частично възнаграждение да представлява част от тези хонорари, той не се изчислява само въз основа на тях, а зависи и от доходите, и от имуществото на получателя на помощта. Така равнището на последните фактори определя частта от хонорарите, която остава в тежест на получателя на правна помощ, а не например броят на работните часове, предоставени от държавните служби, или степента на трудност на съответното дело.

49 От това следва, че частичното възнаграждение, което се заплаща на държавните служби от получателите на услуги за правна помощ, зависи само отчасти от реалната стойност на предоставените услуги, като връзката между тях е толкова по-слаба, колкото по-скромни са доходите и имуществото на получателите на правна помощ.

50 Както отбелязва генералният адвокат в точки 50 и 51 от своето заключение, тази констатация се потвърждава от обстоятелството, че съгласно предоставените от финландското правителство данни в рамките на настоящия иск, размерът на частичните възнаграждения, платени през 2007 г. от получателите на услуги за правна помощ, предоставени от държавните служби, които съответстват само на една трета от всички предоставени от държавните служби услуги, възлиза на 1,9 милиона евро, докато брутните разходи за дейността на тези служби са били в размер на 24,5 милиона евро. Макар тези данни да включват и услугите за правна помощ, предоставени извън съдебните производства, подобна разлика може да подскаже, че частичното възнаграждение в тежест на получателите на правна помощ трябва да се разглежда по-скоро като такса, събирането на която само по себе си не може да придаде икономически характер на една дейност, отколкото като възнаграждение в същинския смисъл на това понятие.

51 Ето защо в светлината на тези съображения не изглежда, че връзката между предоставяните от държавните служби услуги за правна помощ и стойността, която трябва да заплатят получателите на помощта, притежава изисквания пряк характер, за да може тази стойност да се приеме като съставляваща възнаграждение за тези услуги и съответно те да се разглеждат като икономическа дейност по смисъла на член 2, точка 1 и член 4, параграфи 1 и 2 от Шеста директива.

52 В настоящия случай обаче Комисията не предоставя други елементи, които да докажат, че разглежданите услуги съставляват такава икономическа дейност. По-конкретно, макар в своя иск Комисията да поддържа, че съществува пряка връзка между платеното от получателите на услуги по правна помощ частично възнаграждение и предоставените от държавните служби услуги, в подкрепа на това твърдение тя не излага конкретни доводи и не представя нито едно доказателство, от което да се установи наличието на такава връзка, още повече че за определянето на тази вноска се вземат предвид размерът на доходите и на имуществото на получателите на правна помощ. Според постоянната съдебна практика в рамките на производство за установяване на неизпълнение на задължения, образувано по член 226 ЕО, задължение на Комисията е да докаже наличието на твърдяното неизпълнение. Именно Комисията трябва да представи пред Съда необходимите доказателства, въз основа на които той да провери дали е налице неизпълнение на задължения, без тя да може да се основава на каквато и да било презумпция (вж. по-специално Решение от 26 април 2005 г. по дело Комисия/Ирландия, C-494/01, Recueil, стр. I-3331, точка 41 и цитираната съдебна практика).

53 При тези условия, при липсата на икономическа дейност на държавните служби и предвид това, че прилагането на член 4, параграф 5, първа алинея от Шеста директива предполага предварително да се установи икономическият характер на съответната дейност (вж. в този смисъл посочените по-горе Решение по дело Hutchison 3G и др., точка 42 и Решение по дело Götz, точка 15), не е необходимо да се проверяват, на второ място, доводите на Комисията относно въпроса дали, от една страна, тези служби извършват разглежданата дейност по предоставяне на услуги за правна помощ в качеството на органи на държавна власт по смисъла на първата алинея от посочената разпоредба и от друга страна, дали необлагането на тази дейност с ДДС би довело във всички случаи до значително нарушаване на конкуренцията по смисъла на втората алинея на същата разпоредба.

54 С оглед на гореизложеното настоящият иск следва да се отхвърли.

По съдебните разноски

55 По смисъла на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Република Финландия е направила искане за осъждането на Комисията и последната е загубила делото, тя трябва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

1) Отхвърля иска.

2) **Осъжда Комисията на Европейските общности да заплати съдебните разноски.**

Подписи